

Pamětní desky a památníky

POMNÍKY

Památník I. odboje

Žulový figurální pomník padlým občanům v I. světové válce 1914 – 1918 – 1920. Komitě k postavení pomníku ustaveno 24. dubna 1921. Členové: Václav Bláha, Josefa Řezníčková, Václav Motyčka, později předsedou Karel Kusý. Z několika výtvarných návrhů zvítězil nakonec návrh akadem. sochaře J.V. Duška. Slavnostní odhalení pomníku provedeno dne 8. června 1924. Výtvarník V. Dušek byl z Tábora. Umístění v parku před ZŠ Komenského. Za druhé světové války musel být z podstavce pomníku odstraněn nápis „Mrtvým tvůrcům“

Památník II. odboje

Památník z leštěné žuly se jmény obětí 2 sv. války. Autor neznámý. Odhalil Svaz bojovníků za svobodu, jednota Skuteč dne 7. května 1950. Slavnostní projev poslanec J. Vodička z Prahy a farář českobratrské církve evangelické Karel Andrlé z Krouny. Hasičská štafeta uložila do památníku prst z Terezína. Umístění v parku před ZŠ Komenského. Text na čelní straně: „Obětím fašismu 1939 – 1945“. Po stranách uvedeny oběti 2. sv. války ze Skutče (29) a z okolních obcí (27 jmen).

Památník III. odboje

Památník obětem nesvobody v letech 1948 – 1989 byl slavnostně otevřen v neděli 23. října 1994 za účasti královéhradeckého biskupa Karla Otčenáška, místopředsedy Parlamentu Ing. Jana Kasala /KDU – ČSL/, předsedy Ústavně práv. výboru Parlamentu JUDr. Miroslava Výborného, místopředsedy ODA Daniela Kroupy, předsedy KAN Evžena Dejmka, přednosty OÚ Ing. Ondřeje Kudrnáče a představitelů města. Kulturní program – pěvecký sbor Rubeš. Pomník žulový, podobný motiv jako památníky v Ležákách. Památník umístěn v prostoru před děkanstvím. Text: Památník obětem nesvobody v letech 1948 – 1989.

Pomník hudebního skladatele V.J. Tomáška

Heydukova ul., prostor před Komerční bankou. Bronzová busta na žulovém podstavci, autor akad. sochař Jaroslav Brož z Chrudimi. Slavnostní odhalení 19. 10. 1998. Text: V.J. Tomášek 1774 – 1850

PAMĚTNÍ DESKY

Gustav Porš

Ulice Poršova čp. 353, malíř Vysočiny, odhalena 10.6.1961, leštěná žula. Text: Zde žil, tvořil a zemřel ak. malíř Gustav Porš 1888 – 1955.

Rubešova

Palackého nám. čp. 144, žulová deska připomínající úmrtí básníka F. J. Rubeše. Rubeš nar. 16. 1. 1814 v Čížkově u Pelhřimova. Působil v letech 1851 – 53 v nově zřízeném skutečském okr. soudu jako soudní adjunkt. Pochován je na skutečském hřbitově. Původní deska odhalená r. 1863 byla odstraněna z domu v roce 1994 při rekonstrukci. Uložena je v muzeu Skuteč. Text: Zde zemřel 10. srpna 1853 František Jaromír Rubeš, spisovatel český.

Jan Václav Svoboda z Finberka

Finberk čp. 180, beletrista a kulturní historik, skutečský rodák, zemřel v Úvalech u Praha. Deska z černého mramoru. Text: Zde se narodil 6.6.1869 český spisovatel Jan Václav z Finberka, ředitel měšť. škol. Zemřel 11.9.1951. Pochován je ve Skutči.

Vítězslav Novák

Ulice Rybičkova čp. 364, hudební skladatel, spisovatel (1870 – 1949). Leštěná žulová deska s reliéfem V. Nováka od akad. sochaře Josefa Šejnosta, odhalena 17.7.1955 na domě kde zemřel (dnes Městské muzeum a památník V. Nováka). Text: V tomto domě pobýval, tvořil a 18. července 1949 zemřel hudební skladatel Vítězslav Novák.

Václav Jan Tomášek

Tomáškova ulice čp. 357 (rodný dům) Významný hudební skladatel a pedagog. Opuková deska odhalena 21. 8. 1892. Text: Zde se narodil 17. dubna 1774 Václav Jan Tomášek, slavný hudební skladatel český. Zemřel 3. dubna 1850 v Praze.

Karel Rejda

Ulice Rubešova – budova hasičské zbrojnice, leštěná žula. Autor desky neznám, odhalena 28. 9. 1947. Text:

Velitel hasičského sboru Karel Rejda, elektrotechnik ve Skutči. Narozen 26.7.1909 ve Skutči. Zemřel 24.4.1945 v Malé pevnosti Terezín. Ač byl mučen a týrán, vlast a bratry nezdralil.

Pamětní deska vyhlášení stávký v roce 1932

Palackého nám. 133, pamětní deska zasazena na budovu Městského úřadu /vlevo od vchodu/ připomínající stávkový boj kameníků v 30. letech. Leštěná žula, autor akad. malíř V. Zeman. Text: 8. února 1932 byla na táboru lidu vyhlášena generální stávka 4500 kamenodělníků.

Pamětní deska Jana Vycpálka

Palackého nám. čp. 140. Světlá žulová deska s vyobrazením ruky držící kladivo. Deska byla odhalena při 25. výročí skutečské stávký 28. 4. 1957. Text: Na paměť soudruha Jana Vycpálka organizátora stávký skutečských kameníků v roce 1932.

Pamětní deska Marie Hrdé z Ležáků

Na budově ZŠ Komenského (vlevo od vchodu), žulová deska leštěná, vyobrazena zlomená růže a ostnatý drát. Návrh a provedení Peksa Miroslav. Odhalena 21. 6. 1991. Při odhalení přítomen poslanec parlamentu za KSČM Jaroslav Štreit. Text: Na památku Marie Hrdé z Ležáků zákyně této školy narozené 5. 1. 1930, která zahynula nacistickou zvlí v roce 1942.

Deska na budově knihovny

Ulice Smetanova 254, tmavá žulová deska s textem: Vybudováno ve spolupráci MěNV Skuteč, podniků a závodů města v roce 1986.

Pamětní deska T. G. Masaryka

Ulice Heydukova čp. 436, na domě kde v r. 1906 T. G. M. přednášel o Karlu Havlíčku Borovském. Nová žulová leštěná deska zhotovena z iniciativy Občanského fóra. Znovuodhalena 28. 10. 1990. Proslov starosta JUDr. Mojmír Blažejovský, účinkoval pěv. sbor Rubeš. O T. G. M. promluvila učitelka Irena Kučerová z Luže. Původní deska byla odhalena 9. 8. 1936, za doby německé okupace byla nuceně sejmuta a podruhé

osazena 5. 8. 1945. Druhé násilné sejmutí přišlo po komunistickém převratu v r. 1948. Zbytky rozbité desky jsou uloženy v muzeu. Text: Presidentovi osvoboditeli T.G. Masarykovi na paměť jeho přednášky v tomto domě o K. Havlíčku Borovském 15. VIII. 1906 věnovala org. soc. demokratická ve Skutči. Obnoveno péčí OF 1990.

Pamětní deska Zvěřinova

V chodbě budovy Základní umělecké školy, v ul. V. Nováka čp. 584, černá žulová deska. Původní umístění bylo na fasádě domu, při přestavbě v 70. letech byla přemístěna do chodby. Objekt v dražbě koupili bratři Zvěřinovi – skuteční rodáci, majitelé parní pily v Krouně a následně jej věnovali městu. 9. 10. 1933 byli oba bratři zvoleni čestnými občany města. Text: Tento dům 12/9 1933 věnovali obci bratři Jan a Josef Zvěřinovi k účelům humanitním. 28/10 1933 vděční občané.

Pamětní deska darování domu

Rubešova ulice čp. 523, žulová deska umístěna na paměť daru rodiny Šlemrovy. Text: Tento dům byl darován České unii nevidomých a slabozrakých v Praze rodinami Jana Šlemra ze Skutče.

Pamětní deska ve Žďárci

Na nádražní budově žulová leštěná deska, odhalena v roce 1946. Text: Za osvobození vlasti položili život za okupace v letech 1939 – 1945 železniční zaměstnanci František Chaloupka, Josef Novák. Čest jejich památce!

PAMĚTNÍ DESKY ZNIČENÉ A ODSTRANĚNÉ

Rubešova

Palackého nám. čp. 144, mramorová s textem: Zde zemřel 10. srpna 1853 František Jaromír Rubeš, spisovatel český. Odhalena roku 1863. Rubeš se narodil 16.1.1814 v Čížkově u Pelhřimova. Působil v letech 1851 – 53 v nově zřízeném skutečském okr. soudu jako soudní adjunkt. Pochován je na skutečském hřbitově. Deska byla z domu odstraněna v roce 1994 při rekonstrukci. Uložena je v muzeu Skuteč.

Antonín Rybička Skutečský

Palackého nám. čp. 374, odborný spisovatel, genealog, zakladatel české heraldiky. Deska odhalena 21. 8. 1892, opuka, autor neznámý, tvar otevřené knihy. Text: Zde se narodil 30. října 1812 Ant. Frant. Rybička – Skutečský, spisovatel český. Odstraněna na konci 90. let 20. století. Nyní, částečně poškozena, uložena v muzeu Skuteč.

Legionářská deska

Byla nad vchodem na budově chlapecké školy /ZŠ Smetanova/. Odhalena 6. 7. 1936. Zhotovil sochař Baloun z Hlinska, leštěná černá žula. V levém rohu legionářský znak, vpravo jména padlých legionářů a text:

Abychom volně žili, obětovali své životy.
Odstraněna za 2. sv. války. Rozbita 10. 4. 1942.

Benešova deska

Umístěna byla na budově chlapecké školy /ZŠ Smetanova/ na paměť návštěvy presidenta ve Skutči v létě r. 1936. Zhotovil sochař Baloun z Hlinska. Text:

Dne 23.VIII.1936 dlel v této budově čestný občan města Skutče president čsl. republiky Dr. Edvard Beneš. Věnováno 28.X.1936.
Za 2. sv. války odstraněna, rozbita 10. 4. 1942.

Deska T. G. Masaryka

V ulici Heydukově čp. 436 na hostinci u Beránků žulová deska s textem: Presidentu Osvoboditeli T. G. Masarykovi na paměť jeho přednášky v tomto domě o K. H. Borovském věnováno org. čs. demokratů ve Skutči. 15.VIII 1906. Tuto desku skrýval do Heydrichiády krejčí Hlinecký a po Heydrichyádě vodák Holubář. Po roce 1945 znovu osazena s dodatkem: Z příkazu německých okupantů 1939 odstraněna a 5.VIII.1945 znovu vsazena. Deska pak byla po roce 1948 odstraněna a rozbita /zbytky uloženy v muzeu/. Obnovena 1990.

Deska Štěpánkova

Na domě čp. 376 na Palackého nám. rodný dům Rastislava Štěpánka, žulová deska s textem: Rodný dům poručíka 30. pěš. pluku Aloise Jiráka, Rastislava Štěpánka, který hrdinně obětoval svůj mladý život dne 11. června 1919 u Obyšovců za svobodu Slovenska. Za deskou kovová skříňka s prstí a nápisem: Krví Třicátníků zkropená zem z bojiště u Kysaku – Obyšovců na Slovensku v r. 1919. Odhalena 15. 7. 1934. Za 2. sv. války odstraněna a patrně zničena.

Deska Sokolská

Původně umístěna na chodbě Sokolovny a nese jméno členů TJ Sokol ve Skutči, kteří v letech 1914 – 1918 obětovali za svobodu vlasti své životy. Uložena v muzeu.